

[Mediálnímu vzdělávání se s podporou Nadace OSF v knihovnách daří \[1\]](#)

Autor:

- [LIŠKOVÁ, Tereza](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [mediální gramotnost](#) [5]

V tomto článku představíme tři novinky, které inspirují – grantovou výzvu Nadace OSF zaměřenou na neformální vzdělávání v knihovnách, udělení ocenění Bibliotheca inspirans a nový portál Mediální gramotnost.

Rozumět si navzájem - v knihovnách to jde

Nadace OSF v září 2022 vyhlásila [Grantovou výzvu Neformální vzdělávání v knihovnách](#) [6]. Výzva reaguje na [vlnu solidarity](#) [7] s nově příchozími z Ukrajiny, která se v letošním roce vzedmula v tuzemských knihovnách. Nadace touto cestou podporuje knihovny při dalším pořádání vzdělávacích aktivit, posilování soudržnosti místních komunit a zmírňování sociálního napětí, právě s důrazem na zapojování příchozích z Ukrajiny.

„Knihovna 21. století je tvůrčím prostorem pro neformální vzdělávání, dialog a mezikulturní výměnu. V knihovně můžeme společně kultivovat a utužovat vztah k informacím i dalším lidem. Takové vztahy se rozvíjí za spoluúčasti nás všech,“ vysvětluje zaměření výzvy Tereza Lišková z Nadace OSF. Dodává rovněž, že v rámci výzvy lze žádat i o podporu aktivit na poli mediálního vzdělávání, které ostatně s kvalitou našeho soužití v době krizí úzce souvisí. Mezi priority výzvy patří aktivity, které se zaměří na Ukrajinky a Ukrajince středoškolského věku, kteří v ČR nenastoupili do školy. Při hodnocení žádostí o grant je plusem také spolupráce knihovny s jinými organizacemi či dalšími knihovnami.

Ocenění Bibliotheca inspirans patří knihovnám, které září na mapě ČR

Za originální způsoby mediálního vzdělávání bylo letos oceněno sedm inspirativních knihoven napříč republikou. Knihovny, které svým návštěvníkům pomáhají s lepší orientací ve spleti informací, získaly od Nadace OSF a České spořitelny finanční příspěvek a mediální podporu. Předání ocenění proběhlo v Olomouci 15. září 2022 na konferenci [Knihovny současnosti 2022](#) [8], kterou pořádá Sdružení knihoven ČR (SDRUK).

Letošní první ročník Bibliotheca inspirans 2022 se zaměřil na mediální vzdělávání. Na tomto poli zazářily Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Knihovna Matěje Josefa Sychry, Krajská

knihovna Karlovy Vary, Městská knihovna Hodonín, Městská knihovna Tišnov, Městská knihovna v Praze a Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě.

[9]

Zástupci knihoven, které získaly ocenění Bibliotheca inspirans 2022

Oceněné knihovnice a knihovníci organizují například besedy o kyberšikaně nebo klání v počítačových hrách, vymýšlejí šifrovací hry, vzdělávají učitele nebo vedou s dětmi filozofické diskuze o dezinformacích. Další podrobnosti zjistíte na [webu nadace](#) [10] a také v animaci:

Prostřednictvím tohoto ocenění dává Nadace OSF ve spolupráci s Českou spořitelnou najevo, že knihovnice a knihovníci odvádějí skvělou práci, která si zaslouží ocenění a pozornost veřejnosti i zřizovatelů knihoven. Oceněné knihovny získaly balíček fotografií (včetně materiálů pro média) a mikrogrant ve výši 10 nebo 20 tisíc korun, který využijí pro další rozvoj svých aktivit. V roce 2023 se ocenění Bibliotheca inspirans zaměří na komunitní roli knihoven. Nominace budou stejně jako letos otevřeny veřejnosti, návštěvníkům knihoven i knihovnické obci.

Wikipedie pomůže knihovnám s mediální gramotností - nový portál je tu i pro vás

Na české Wikipedii vznikl nový portál [Mediální gramotnost](#) [11], který na konferenci Knihovny současnosti 2022 představil Pavel Bednařík, hlavní lektor a metodik [spolku Wikimedia ČR](#) [12]. Jde o základní rozcestník informací na podporu mediálního vzdělávání (nejen) v knihovnách. Knihovnice a knihovníci jsou zváni, aby se zapojili se do editace a tvorby hesel.

Portál nabízí přehled existujících i nezaložených wikipedistických článků vztahujících se k této problematice. Jednotlivé články, jako například deep fake, hate speech nebo virální videa, budou ve

spolupráci všech partnerů rozšiřovány a doplňovány tak, aby se staly relevantním zdrojem informací nejen pro rozvoj mediální gramotnosti. Knihovny si mohou dohodnout lektory pro své kurzy a aktivity přímo se spolkem Wikimedia ČR; o finanční podporu na aktivity spojené s rozvojem portálu mohou požádat v rámci [aktuální grantové výzvy u Nadace OSF](#) [6].

Portál vznikl na základě dlouhodobé spolupráce Wikimedia ČR, Sdružení knihoven ČR, Nadace OSF a SKIP. „Vznik wiki-portálu Mediální gramotnost považuji za velmi důležitý, portál pomůže knihovnám i veřejnosti téma uchopit a rozšířit,“ říká Roman Giebisch, předseda SKIP. Spolupráci napříč organizacemi, které sledují společný záměr, podporuje i Nadace OSF. „S lidmi z knihoven, akademické půdy a občanského sektoru už dva roky intenzivně pracujeme na tom, aby knihovny po celé republice mohly rozvíjet svou pozici majáků v rozbouřeném moři informací. A nový portál je skvělou konkrétní příležitostí, která spolupráci na tomto úkolu umožňuje napříč republikou, knihovnami i dalšími organizacemi,“ dodává Tereza Lišková z Nadace OSF.

[13]

Knihovna jako most

Fotografii pořídil Milan Říský ze Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje (byla poskytnuta z archivu Sdružení knihoven ČR) a ilustrace pochází z archivu Nadace OSF.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/medialnimu-vzdelavani-se-s-podporou-nadace-osf>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/medialnimu-vzdelavani-se-s-podporou-nadace-osf>

- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/liskova-tereza>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/medialni-gramotnost>
- [6] <https://osf.cz/grant/neformalni-vzdelavani-v-knihovnach-2022/>
- [7] <https://osf.cz/2022/09/12/rozumet-si-navzajem-%E2%81%A0-v-ceskych-i-ukrajinskych-knihovnach-to-jde/>
- [8] <https://sdruk.cz/knihovny-soucasnosti-2022/>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/958/liskova1.jpg>
- [10] <https://osf.cz/bibliothecainspirans/>
- [11] https://cs.wikipedia.org/wiki/Port%C3%A1l:Medi%C3%A1ln%C3%AD_gramotnost
- [12] <https://www.wikimedia.cz/>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/958/liskova2.jpg>